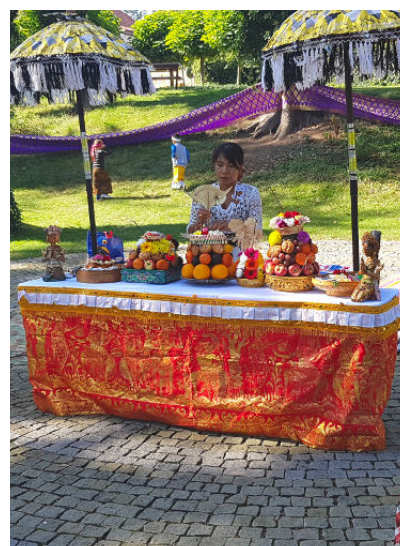

FLORIÁN

Zpravodaj městyse Lázně Toušeň

9-10/2020

Toušeňský Den na Bali

více na straně 9

Foto Petr Šeda

Zprávy z úřadu městyse

Zásilkovna

Firma Zásilkovna s. r. o., zabývající se přepravou zásilek po celé ČR, nabídla městyši Lázně Toušeň spolupráci, a to ve formě umístění boxů na přijímání i odesílání zásilek pro naše občany. S nabídkou této služby jsme souhlasili. Z-BOX byl nainstalován 1. října do ulice Za Školou, a to k informačním nástěnkám. Od této doby je možné jej využívat a vyzvedávat zásilky. Již brzy bude možné ze Z-BOXu zásilky i posílat.

Jak to funguje? Nakupte v e-shopu, který spolupracuje se Zásilkovnou. V košíku zvolte doručení na výdejní místo a ze seznamu vyberte Z-BOX v Lázních Toušeni. Vyčkejte na informaci, že řidič doručil zásilku do zvoleného Z-BOXu. Zásilku si pak už můžete vyzvednout kdykoliv.

Z-BOX vedle školy, foto mj

Orientační systém

Městys Lázně Toušeň oslovil několik firem, které se zabývají projektováním a instalací orientačních systémů v obcích, aby pomohly s realizací tohoto systému v Lázních Toušeni. V blízké době chystáme zřízení orientačních směrůvek, které pomohou návštěvníkům, turistům či cyklistům v orientaci po městyši.

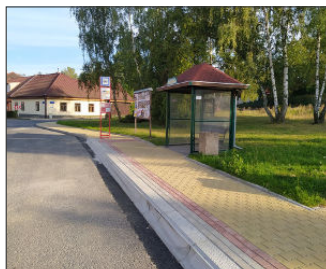
Závlahový systém v PPP

Po získání dotace na závlahový systém a revitalizaci stávající zeleně v Parku prof.

Procházky již byly započaty první realizační práce. Park tedy v příštích měsících čeká konečně nová závlaha, a to po celé ploše, dosazení a upravení poškozené zeleně, a ještě několik úprav, které přispějí k snadnější údržbě i využitelnosti parku.

Ionizátory do školy

Rada městyse reagovala na aktuální situaci a ztížené podmínky ve škole a schválila návrh radní *Ivany Studničkové* nakoupit ionizátory do všech tříd v toušeňské základní škole, školce a do ordinace praktického lékaře. Ionizátory kyslíku obohacují vzduch záporně nabitými ionty, které mají příznivý vliv na zdraví. Pomáhají při respiračních onemocněních a zlepšují imunitu. Vytvářejí podobné ovzduší, jako je u moře. Věříme, že toto opatření zlepší momentální situaci a pomůže zamezit rychlému šíření respiračních chorob v podzimních a zimních měsících.

Nový chodník u autobusové zastávky, foto mj

Práce na závlahovém systému v Parku prof. Procházky, foto jh

Bankomat

V průběhu letních měsíců se objevilo několik dotazů a žádostí na zřízení bankomatu v Lázních Toušeni. Dokonce i čestná občanka *Soňa Červená* vyslovila toto přání na veřejném setkání ve Skleněné vile. V minulosti jsme již oslovili několik bank s žádostí o zřízení bankomatu. Jejich odpověď byla vždy negativní. Nicméně s ohledem na aktuální dotazy jsme banky oslovili znovu, abychom zjistili, jestli se situace již změnila a jestli by se přeci jen nyní nenašla banka, která by tuto službu poskytla. Bohužel ale zatím ani jedna z aktuálně oslovených bank neprojevila zájem, ani vstřícný postoj ke zřízení bankomatu v našem městyši.

Stav rekonstrukce mostku v Kabelíně k 13. 9. 2020, foto mj

Rekonstrukce mostku

Rekonstrukce mostku mezi Lázněmi Toušeni a Brandýsem nad Labem je téma, které je již několik měsíců velmi živé a plní sociální síť. Řada občanů se často ptá, jak bude stavba dlouho trvat a zdali firma dodrží datum plánovaného dokončení rekonstrukce. Podle poslední informace, kterou jsme získali 29. září, je možné, že dokončení realizace mostku se zpozdí o dva týdny. To znamená, že předpokládané datum dokončení realizace se posouvá na 28. 10. 2020. Zhotovitel ovšem vyjádřil snahu dokončit stavbu dříve.

Nová tiskárna pro Floriána

Tisk toušeňského zpravodaje byl do nedávna ve sponzorských rukou firmy Ferratt International Czech, s. r. o. Z dů-

vodů koronavirové situace a následných změn byla tato firma nucena spolupráci ukončit. Nově bude Floriána tisknout (již nikoli sponzorsky) grafické studio a tiskárna Iva Vodáková – Durabo v Čelákovcích. Velice děkujeme firmě Ferrat International a jejímu generálnímu řediteli Ing. *Filipu Červinkovi*, MBA, za dosavadní velkorysou spolupráci a sponzorování našeho zpravodaje (čtete též na str. 18).

Vítání občánků

V souvislosti s posouváním termínů, pod vlivem všeobecného rušení hromadných akcí jsme museli posunovat i vítání nových toušeňských občánků. Výsledkem je, že věkový rozdíl mezi nejmladším a nejstarším novým občánkem je výrazně vyšší, než jsme byli zvyklí, a že někteří občánci již běhají. Tuto tradici bychom ale neradi rušili a posouvali i nadále, a proto plánujeme vítání občánků na 24. října 2020 a věříme, že již konečně bude moci proběhnout. V případě jakékoli změny budeme rodiče pozvaných dětí včas informovat. Samozřejmostí je dodržení všech bezpečnostních opatření souvisejících s COVID 19.

Kultura a další akce v obci v době nejisté

Vzhledem k vládním opatřením souvisejícím s onemocněním COVID 19 jsme v minulých měsících byli nuceni zrušit řadu kulturních i jiných akcí. V červenci, kdy se opatření uvolnila, proběhly už v Toušeni dva koncerty, v srpnu jeden a též setkání se *Soňou Červenou*, v září dokonce proběhlo několik akcí. Jaké budou následující měsíce, neumíme předvídat, ale rozhodně bychom nechtěli plánované akce dále rušit. Budeme reagovat na aktuální situaci a tomu přizpůsobíme i plánování a realizaci kulturních a dalších setkání. Sledujte prosím oficiální FB stránky městyse, kde se dozvíte čerstvé informace.

O událostech i změnách vás budeme nadále informovat i pomocí SMS zpráv, případně na nástěnce úřadu městyse.

Poděkování za roušky

Před vyhlášením druhého nouzového stavu nám věnoval pan *Ngoc Nguyen Duc* z Večerky U Honzika dar 3000 roušek. Osobně je donesl na Úřad městyse s přednostním určením pro žáky naší zá-

kladní školy a pro obyvatele Domu seniorů. Děkujeme!

Slib zastupitele

Po rezignaci Ing. *Davidy Lísala* na mandát zastupitele [Florián 2020/7-8/2] složil v úvodu zasedání zastupitelstva 30. září 2020 do rukou starosty městyse Ing. *Luboše Valehracha*, MBA, slib zastupitele pan *Zdeněk Hladívka* (Dobrá volba pro

Toušeň 2018). Zastupitelstvo je tak opět kompletní.

Krmítka pro ptactvo

Někomu se to může zdát jako malichernost, pro někoho je ale tato drobnost velmi důležitá. V době nouzového stavu byla ukradena krmítka pro ptactvo z prostoru zahrádky přilehlé k Domu seniorů. Těžko říct, zda někomu tato krádež nějak

pomohla, nebo jaký byl její motiv. Každopádně pro obyvatele DS, kteří se rádi o ptactvo starají a sledují je, byla ztráta krmítek značně bolestná. V následujících dnech budou nainstalována krmítka nová a pevně věříme, že již nikdo nebude mít zapotřebí je krást či jinak poškozovat. ■

Bc. *Jana Hadrboľcová*,
místostarostka
městyse Lázně Toušeň

Noční požár seníku

V pátek 28. srpna 2020 došlo k požáru seníku, který vystavěl toušeňský Školní statek v roce 1986. Nyní má Školní statek Středočeského kraje tento objekt v pronájmu od Státního pozemkového úřadu. Ihned, dle prvotních informací, bylo jasné, že požár byl způsoben úderem blesku. Požár likvidovalo 20 hasičských jednotek, byl vyhlášen 3. stupeň požárního nebezpečí. Naštěstí ostatní budovy, ve kterých jsou ustájena zvířata, zůstaly požárem nedotčeny. Školní statek tím ale přišel o veškerou zásobu sena a slámy na krmení, a jelikož nová sklizeň bude až v příštím roce, přibyla nám starost o zajištění tohoto krmení. Školní statek by chtěl proto touto cestou poděkovat

Požár seníku dosahoval ohromných rozměrů (28. 8. 2020), foto mj

Požár 28. 8. 2020, foto hasiči

všem, kteří nám bezprostředně po tomto požáru nabídli pomoc právě v zajištění krmiva. ■

Helena Dudová

Výluka na železniční trati

Správa železniční dopravní cesty plánuje výluku na trati 074 Čelákovice – Brandýs nad Labem ve dnech od 4. listopadu do 11. listopadu 2020, kdy by měly probíhat práce na kompletní obnově kolejového svršku v úseku Čelákovice – Lázně Toušeň. Podobné práce proběhly vloni na části trati mezi železničními stanicemi Lázně Toušeň (včetně) a přejezdem u Kabelínského potoka. Rekonstrukci předcházelo nutné uvolnění okolí drážního tělesa od náletových dřevin a stromů, které rostly v nebezpečné blízkosti trati a zamezovaly rozhledu. Tyto práce proběhly již počátkem října. V průběhu výluky budou na několik dní uzavřeny železniční přejezdy u hřbitova a v Kabelíně. Náhradní

Příprava na opravu kolejového svršku směr Čelákovice, foto mj

Odstranění náletové zeleně podél trati, foto hn

doprava bude zajištěna autobusy z autobusové zastávky na Floriánském náměstí. ■

red

Umístění kontejnerů na bioodpad

Lokalita / Týden	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49
Den přistavení kontejneru	17. 09.	24. 09.	01. 10.	08. 10.	15. 10.	22. 10.	29. 10.	05. 11.	12. 11.	19. 11.	26. 11.	03. 12.
Na Zárybníči										2 *		
Floriánské náměstí												2 *
Nehvizdská × U Habeše												
U Sokolovny × Cukrovarská										2 *		
Na Chmelnici												2 *
Na Nábřeží × V Ovčárně											2 *	
Nad Lomem											2 *	
Na Požárech												
Na Ostrůvku										2 *		
Nad Křížkem												
Zápská												2 *
Na Hradisku × Na Stráni											2 *	
U Sokolovny × V Zátíší												
Svoz BIO odpadu občanům s hnědými popelnicemi		23. 09.		07. 10.		21. 10.		04. 11.		18. 11.		

- 2* = budou přistaveny dva kontejnery, jeden na běžný bioodpad, druhý na větve a dřevěný bioodpad.
- Kontejnery na bioodpad budou přistaveny na danou lokalitu vždy nejpozději ve čtvrtek.
- Zjistíte-li, že v průběhu víkendu budou kontejnery extrémně přeplněny, kontaktujte prosím starostu (tel.: 603 876 540) nebo kohokoli z technických služeb.
- Odvoz kontejnerů bude probíhat během pondělí či úterý následující týden (po víkendu).
- Máte velké množství bioodpadu či nestíháte odvézt bioodpad do veřejných kontejnerů? Jako službu občanům zabezpečujeme přistavení kontejneru na víkend (příp. přes týden) za cenu 480 Kč. V případě zájmu kontaktujte úřad městyse.

Baráčníci u Šedů

Letošní jaro příliš nepřálo setkáním, baráčníci si ale mohli tradiční letní posezení užít hned dvakrát. Na samém konci června v příjemném stínu velkého ořechu u *Kučerů* a 7. srpna 2020 na terase u *Šedů*, kam pozvání přijala také čestná občanka Lázní Toušené paní *Soňa Červená* v doprovodu Dr. *Jana Králíka* a paní *Dany Píchové*. Všem se dostalo od hostitelů Mgr. *Aleny* a *Petra Šedových* vřelého přivítání. Bez bohatého pohoštění včetně opékání buřtů už to ani jinak

u baráčníků nejde, stejně tak jako bez všudypřítomné dobré nálady, vyprávění, vzpomínek. „*Za krásné odpoledne krásný dík! Vaše Soňa Červená*“ shrnula za všechny milou akci do památníčku manželů *Šedových* čestná občanka. ■

Baráčníci bez roušek, zato s klobouky

Baráčníci uvítali Soňu Červenou (vlevo)

Sax band

Při loňském Lázeňském létě se na nádvoří Skleněné vily poprvé představilo duo Sax Band: *Michal Koliandr* a *Láďa Šindler*. Hity světové popularity, jazzové i country hudby v podání tenor a soprán saxofonu se zpěvem se milovníkům těchto žánrů líbily natolik, že bylo jejich přáním poslechnout si je na nádvoří Skleněné vily znovu. To se splnilo 7. srpna. Skladby, které navždy patří mezi ever-

greeny, přímo vybízely k tanci, šachový „parket“ na nádvoří byl neustále plný a dobrá nálada čišela ze všech stran. Příjemnou atmosféru umocnilo i přívětivé počasí, jako vždy byla i možnost občerstvení, o které se postarali manželé *Studničkoví*. Místním, ale tradičně i věrným návštěvníkům z *Čelákovic* a *Brandýsa* tak k pohodovému prožití večera nic nechybělo. ■

Saxofonové duo Sax Band

Větrník z Čelákovic ve vile

V předposlední prázdninový den 30. srpna 2020 přijeli na nádvoří Skleněné vily žáci 1. třídy čelákovické školy *Větrník* se svými rodiči a paní učitelkou Mgr. *Gabrielou Rákosníkovou* pokřtít svou společnou knihu. Proč právě k nám? A co předcházelo? Vše začalo už před rokem, kdy paní učitelka pořádala společný výlet pro budoucí prvňáčky a jejich rodiče, aby se navzájem všichni seznámili a aby ze všech opadl stres z prvního školního dne. Sraz měli před čelákovickou knihovnou, cílem byla toušeňská Skleněná vila. Před vilou paní učitelka všechny seznámila

s nápadem celoročního projektu – napsat příběh právě o Skleněné vile nebo vile. Měl ho napsat každý z 15 prvňáčků s pomocí rodičů, přidat ilustraci, a na paní učitelce už bylo jen výsledkem svázat do knihy.

Dobrá věc se podařila a po roce přijeli výsledek své práce do Skleněné vily pokřtít. Šlo se všech 15 dětí spolu s rodiči. Všichni se shromáždili na nádvoří, kde je paní učitelka přivítala, kniha byla pokřtěna, rodiče si připili vínem, děti dostaly malované perníčky. Akce pokračovala ve vile, kde v oranžerii byla nainstalována

Učitelka Mgr. *Gabriela Rákosníková* a ilustrátorka *Vendula Hegerová* nad první knížkou svých žáků

malá výstavka se všemi pohádkovými příběhy a ilustracemi. Po krátké soutěži si všichni ještě poseděli v obřadní síni, kde je paní učitelka informovala o novém školním

roce. Za dva dny budou všichni již druháci a začnou tvořit svou druhou knihu, tentokrát už bez pomoci rodičů. Hezký nápad by mohl být inspirací pro ostatní... ■

Náš generál

Každoročně o výročí 27. srpna 2020 se u hrobu armádního generála Ing. *Tomáše Sedláčka* v Lázních Toušeni koná pietní akt, kterého se zúčastňují všichni ti, kteří na něj stále s úctou vzpomínají. Letošní účast byla velká, kromě příslušníků rodiny jsme přivítali zástupce velitele Posádkového velitelství Praha podplukovníka *Jána Kotoase*, první českou brigádní generálku *Lenku Šmardovou*, mjr. *Evu Cajthamlovou*, příslušníky Čestné stráže AČR, ppl. Mgr. *Lubomíra Adamuse*, ředitele Městského muzea v Čelákovcích Mgr. *Davida Eisnera*, vojenského historika *Petra Ence*, historika OM PV Mgr. *Martina Hůrku*, ředitelku Informačního a kulturního

centra Poutní místo Stará Boleslav PhDr. *Zdenku Tichou*, Ing. arch. *Ivana Vaňouska*, dále hosty z Brázdima a četné občany našeho městyse, členy Obce baráčníků LT v čele s rychtářem *Jiřím Kučerou*, starostku T. J. Sokol Lázně Toušeň Mgr. *Janu Freudlovou*, kronikáře městyse RNDr. *Jana Králíka*, CSc., starostu městyse Ing. *Luboše Valehracha*, MBA, místostarostku městyse Bc. *Janu Hadrbolecovou*, předsedkyni kulturní komise městyse Lázně Toušeň Hanu *Němečkovou*...

Akci uvedl pplk. Mgr. *Lubomír Adamus*, o generálu *Sedláčkovi* hovořili také kronikář Dr. *Jan Králík* a pplk. *Ján Kotoas*, který zavzpomínal: „Generál

Účastníci pietní vzpomínky

Sedláček byl voják a vlastenec, který nikdy neporušil slova přísahy a svými skutky dále inspiruje. Vojenské tradice, k jejichž obnově přispěl, my vojáci s hrdostí stále udržujeme“. Po položení věnců a kytic zazněla vojenská večerka. Důstojná akce se konala za velmi pěkného počasí. ■

Oficiální hosté pietní vzpomínky s paní brigádní generálkou uprostřed

Antikvariát

Antikvariát po roce opět naživo

Letošní Lázeňské léto vlivem epidemiologické situace bylo chudší o mnoho akcí. Na hudební skupiny se ale nakonec přesto dostalo a oblíbená kapela *Antikvariát* byla jednou z nich. V pátek 5. září v 19 hodin na nádvoří Skleněné vily začal koncert, na který se už všichni těšili, netrvalo ale ani čtvrt hodiny a spustil se déšť. Stany a deštníky situaci rychle zachránily a koncert mohl dál pokračovat. K radosti všech se počasí nakonec přečle jen umoudřilo a došlo i na tanec, který si všichni ná-

ramně užili. Tradičně koncert kapely *Antikvariát* rády navštěvují s rodiči i děti, a také ty se na parketu pěkně vydováděly. Celou akci vtipně uváděl Mgr. *Martin Černý*, nezapomněl poděkovat přítomnému starostovi městyse Ing. *Lubošovi Valehrachovi* za možnost na nádvoří Skleněné vily hrát, a také Ing. *Sýkorovi*, který se postaral o občerstvení. Přestože koncert byl tentokrát kratší než obvykle, bavili se všichni výborně, akci si užili a spokojenost byla na obou stranách. ■

PIVRS Band

PIVRS Band Petra Konička

Léto končí a s ním i Léto lázeňské. Pátou a poslední kapelou, která na nádvoří Skleněné vily letos vystoupila, byla 19. září 2020 kapela *Petra Konička* PIVRS Band. Také tato Rock Folk bluesová kapela má své fanoušky a přívržence. O tom, co a jak hrají, se mohli přesvědčit na nádvoří Skleněné vily již loni, a letos se sem opět v hojném počtu dostavili. Konec léta se projevil trochu chladnějším počasím, ale to nebránilo všem přítomným, aby se skvěle bavili při poslechu známých písní. Většič-

ka na plakátku: „Plznička, gulášek na místě!!!“ nelhala, o občerstvení, kterého bylo dost, se postarala sama kapela. Během léta se tak u nás vystříдалo pět kapel různých žánrů, a to je dobře. Přestože vlivem situace, která od jara panovala, se nemohlo konat akcí více, všichni návštěvníci byli vděční, že se nakonec přese všechno dočkali. Doufejme a přejme si, abychom se i v příštím roce mohli na nádvoří Skleněné vily spolu při poslechu hudby opět ve zdraví setkávat a bavit se. ■

Naši prvňáčci

Díky příznivému počasí mohli být školní rok 2020/2021 zahájen netradičně na školním hřišti. V úterý 1. září zde ředitel školy Mgr. Martin Černý spolu s pedagogy a zaměstnanci školy přivítal žáky i rodiče. Sváteční ráno patřilo všem, ale jako vždy se nejvíce pozornosti zaslouženě dostalo prvňáčkům. Tři řady laviček přichystali žáci vyšších ročníků právě pro ně, pro všechny ostatní bylo dostatek místa na modrém koberci. Po představení pedagogického sboru a školnic *Alenky a Paoly* následovala státní hymna v podání paní učitelky Mgr. Ludmily

Černé, s písní vystoupily i žákyňe toušeňské školy. Poté představil ředitel školy starostu městyse Ing. Luboše Valehrača, MBA, který jako každým rokem předal prvňáčkům barevné kuffíky. Spolu s třídní učitelkou letošní první třídy Mgr. Danielou Švejdomou každému z 18 přítomných prvňáčků při předávání kuffíku popřáli úspěšný školní rok. Zahájení na hřišti skončilo, během chvilky se pak všechny děti rozprchly každé do svých tříd, a prvňáci do úplně nové ve druhém patře. Také tady obdrželi od paní učitelky mnoho potřebných věcí, rodi-

Naši prvňáčci s paní učitelkou ve své nové třídě

če pak spoustu informací. Všichni přejme školákům, ale i pedagogům a rodičům, aby letošní školní rok byl šťastnější než ten předešlý! ■

Školní rok začal na modrém hřišti

Brázdimští senioři v Toušeni

Senioři z komunitního bydlení na Brázdimském statku dostali názvu svého zařízení – bydlení pro aktivní seniory. Svou aktivitu dokázali 27. srpna 2020 návštěvou našeho městyse: přáli si seznámit se s historií Skleněné vily, Parku profesora Procházky a Hradištka. Průvodcem jim byl historik Oblastního muzea Praha-východ v Brandýse nad Labem Mgr. Martin Hůrka, o spolupráci byl požá-

dán i ten nejpovolanější – toušeňský kronikář RNDr. Jan Králík, CSc. Dříve však, než se začali seznamovat s naší historií, zúčastnili se spolu s ostatními pietní vzpomínky na armádního generála Ing. Tomáše Sedláčka. Pak už se těšili na prohlídku Skleněné vily a na zajímavé povídání v parku, a nevynechali ani soutok Labe s Jizerou. Zájem o historii byl velký, vyprávět by se dalo dlouho

Brázdimští senioři pozorně naslouchali

a stále by bylo o čem. Citlivé účastnice zájezdu objevily a potvrdily v Parku prof.

Procházky magickou sílu labyrinthu, vydlážděného v hradním příkopu. ■

Vzácná setkání

O setkání se *Soňou Červenou* ve Skleněné vile 13. srpna 2020 jsme psali v minulém čísle. Autogramiáda spojená s prodejem toušeňských suvenýrů: knihy *Toušeň na pohlednicích a hrnčičků* s toušeňskými motivy byla akce velice vydařená, milá, pět desítek návštěvníků na ni jistě rádo vzpomíná. Tak jen malý dodatek, proč bylo zvoleno právě datum 13: v ten den vrcholí roj *perseid*, „padajících hvězd“. I paní *Soňa* má svou hvězdu. Ta ale nikdy nezhasne, protože Astronomická společnost AV

ČR oficiálně předala 22. června 2018 komorní pěvkyni *Soně Červené* osvědčení o pojmenování planety 26897, objevené v roce 1995, jejím jménem – **Červená**. Tehdy paní *Soňa* poděkovala za *laudatio* citací slovy Friedricha Nietzscheho: „*Čím by bylo tvé štěstí, kdyby nemělo těch, kterým svítíš*“. Během lázeňského pobytu navštívila vzácná pacientka i místní hřbitov a zastavila se u hrobu generála *Tomáše Sedláčka*. ■

text a foto Hana Němečková
předsedkyně komise
kulturní a spolkové

Soňa Červená u hrobu generála Sedláčka, foto jvk

Výlet do Frýdlantu a na Oybin

Změna termínu výletu z května vyšla na sobotu 5. září 2020. Bohužel, všem se tento termín nehodil a odhlásili se. Nakonec zůstalo přihlášených 33 lidí.

Vyjeli jsme ráno v 7 hodin, v Čelákovcích nabrali pár dalších a přes Lysou nad Labem vyrazili k Frýdlantu. Na hradě nás vzali ještě před 10. hodinou, ale i tak se nám prohlídka protáhla skoro na 2 hodiny. Ono zdolat 300 schodů a ujít během prohlídky 2 km, není nic jednoduchého. Ale stálo to za to. Viděli jsme hrad i zámek, obdivovali jsme krásné tapety i výmalby na zdech, v dětském pokoji dokonce tapetu jako z komiksového časopisu, která byla přes 100 let stará. Viděli jsme plno zajímavostí, např. zavařené kompoty z první republiky a zajímavou kuchyni s dodnes funkčními kamny...

Po prohlídce jsme se vydali na oběd. Na radu pana řidiče, jsme se vrátili do Liberce. Všichni jsme se rychle, dobře a levně najedli v jídelně v Globusu. A mohli rychle vyrazit na cestu do Oybinu (kdysi Mojvín v Horní Lužici).

V Oybinu nás bohužel zastihl déšť, ale brzy přšet přestalo, a tak mohla prohlídka začít. Pár se nás vydalo na zříceninu hradu. Cesta do kopce stala za to. V kostele jsme na sebe nechali působit místní pozitivní energii a prozkoumali zbylé části hradu a nejbližšího okolí.

Kdo nešel na hrad, prošel se po malých lázních a parcích, nebo někteří ochutnali místní dorty v cukrárně.

Do autobusu jsme se opět vraceli za deště a až do Mimoně nám přšelo, ale náš pan řidič nás nechtěl nechat

Toušeňští výletníci na nádvoří zámku Frýdlant

zmoknout a odvezl nás až před vyhlášenou cukrárnu s 50 druhy zmrzlin.

Byla to taková malá tečka hezkého dne. Nikoho jsme neztratili, všichni jsme se v pořádku vrátili a pár dní po návratu už Německo pro nás hranice uzavřelo. ■

Bc. Miroslava Kořínková,
volnočasová komise

Příměstský tábor v Myšákovi 2020

Ve skanzenu v Přerově nad Labem

I o letošních prázdninách se uskutečnil oblíbený příměstský tábor, tentokrát se jej zúčastnilo 18 dětí nejen z Toušeně. Do poslední chvíle jsme sice nevěděli, jestli opravdu bude, ale „covidová situace“ v polovině srpnu nám nakonec tábor pro děti přeci jen dovolila.

Zázemí jsme měli opět v místním rodinném centru Myšák na náměstí a díky krásnému letnímu počasí – i když některé dny až příliš teplému – jsme větší část dne strávili venku při hrách, sportu a výletech do okolí. Tentokrát jsme na celodenní výlet vyrazili do Přerova nejen do skanzenu, ale také na místní dětské hřiště a samozřejmě na místní vynikající zmrzlinu. Také jsme měli hravě-poučné dopoledne v čelákovické knihovně, kde nám připravili opravdu skvělý program plný soutěží. Největší zážitek měly asi děti z návštěvy čelákovické radnice, kde nám průvodce dělal sám pan starosta Josef Pátek, který děti mimo samotné prohlídky radnice – nechyběla návštěva

ochozu věže – seznámil s heraldikou státu i města a vyzkoušeli jsme si pravý svatební obřad se všemi náležitostmi. Dětem se v obřadní síni při teplém odpoledni také velice líbilo to, že je klimatizována.

Na táboře samozřejmě nechybělo nejruznější tvoření dárečků pro maminky a kamarády – kalendář s vlastními fotkami a obrázky, krokodýl z obalu na vajíčka, zápichy, krabičky na dárky, sádrová zvířátka. A poslední den jsme zakončili velkolepou soutěží na náměstí ve stínu stromů – a přišel i kouzelník, opravdický se živými zvířátky. Vystoupení děti zcela

V Čelákovické knihovně

uchvátilo, a to zejména proto, že si opravdu každé z nich pan kouzelník David Bílek vzal k sobě za pomocníky.

Jménem Myšáka jsem ráda, že se nám v tomto „trošku nevšedním roce“ povedl, i když tentokrát pouze týdenní, příměstský tábor přeci jen pro děti uskutečnit a že byli všichni spokojeni (dle ohlasů i rodiče) a už se většina z nich těší a hlásí na ten další. Tak snad příští rok se nám opět povede 14-denní tábor s výlety do větší vzdálenosti vláčkem, to děti vždycky baví. ■

Ing. Kateřina Bačová

Na Tomáčích

Zásah mečem

Kdo viděl jen výstavu, nevěří míře okouzlení toho, kdo četl jen knížku.

A naopak. Ale shodnou se: oba budou vzrušeně hovořit o umění přiblížit tisíciletý příběh, o překvapení, poučení, nečekaných souvislostech, o velkorysosti nálezce, o péči muzejníků a trpělivých postupech restaurátorů, o zručnosti kováře a dojemném zaujetí zasvěcených odborníků – o záhadné přitažlivosti úžasného předmětu, kterému se začalo říkat **toušeňský meč**.

Kurátorem sugestivní výstavy (11. 7. – 20. 9. 2020) byl

Pavel Snítily, spolueditorem vzorně připravené knížky (64 stran) *Jan Hergesell*, oba z Městského muzea v Čelákovcích. Na statích se podíleli odborníci z Ústavu památkové péče, z archeologických ústavů z Prahy a Brna a z Národního muzea, vítězný „příběh meče“ je z pera Ing. arch. *Ivana Vaňouska*.

Nad vším se vznáší ještě jedna nevyslovená myšlenka třetího druhu: jestliže lidé v desátém století dokázali vykovat a zkrášlit meč, jak asi „kovali“ a „zkrášlovali“ jiné předměty, svá obydlí, své životy? Jistě ne všichni, ale

Obálka knížky o toušeňském meči

vzlet vysoko nad všednost dní tu byl. O tisíc let později žijeme v neporovnatelném světě. Umíme se ale i my tak vysoko povznést nad

Nálezy mečů podobného typu, kresba Z. Mazač

všednost dní? Čím? Jak? Co po našem spotřebním blahobytu zbuduje? ■

jvk

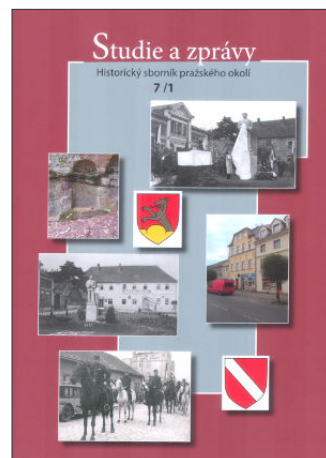
Nejen Sax a spolky

Historický sborník pražského okolí nabytý po šesti číslech rozměru dvou svazků (232 stran). Tolik zajímavého se urodilo pro vědecké odborné periodikum s recenzovanými studiemi jako výsledky výzkumu, hodnými státní podpory. Jsou tu ovšem dál i oddíly materiálů, zpráv, anotací tisků a přehledy výstav.

Pro čtenáře *Floriána* je zvláště přitažlivý **první svazek 7/1** (2019) se třemi statěmi o sousedních Čelákovcích. *Vladimír Jakub*

Mrvík (7/1, s. 9-24) soustředil doklady ke zdejšímu běžnému životu po třicetileté válce, zejména k místnímu hospodářství, řemeslům a obchodu. Podle tereziánského katastru připojil i soupis majitelů domů a jejich majetku. *Martin Dolejský* (7/1, s. 71-74) zveřejnil historii vzniku, postavení a zániku sochy prvorepublikového politika *Antonína Švehly* v Čelákovcích. *Karel Hudeček* (7/1, s. 37-51) připravil zkratku své bakalářské práce o architektu

a staviteli *Konstantinu Saxovi*, který vedle řady budov v Čelákovcích má podíl také na dvou domech v Toušeni: **čp. 33 sanatorium SPN** (jako stavitel, 1907) a **čp. 132 Výsluní** v areálu lázní (jako projektant, 1910) [*Florián* 2019, č. 9-10, s. 16-17]. V **druhém svazku 7/2** (2019) jsou recenzované studie z dalších oblastí pražského okolí včetně soupisu legionářů z okresu Praha-západ. V oddílu Zprávy píše *Karin Pátrová* (7/2, s. 91) o konferenci kronikářů 31. 5. 2019 na zámku v Průhoncích, kde zazněl i referát o spolcích v Lázních Toušeni.

Oba svazky jsou k dostání v Oblastním muzeu Praha-východ v Brandýse nad Labem. ■

kronikář

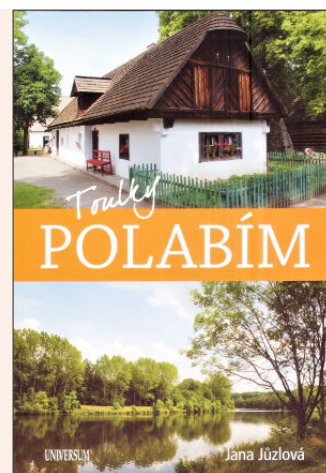
Nová vlastivěda Polabí

Do množství knižních a mapových průvodců po Čechách přispěl nedávno Knižní klub úhlednými **Toulkami Polabím** *Jany Jůzlové* (Euromedia Group Universum 2019, 144 s.). V kraji od Pardubic po Litoměřice přes jeho zdánlivou nevýraznost objevuje nepřehledné množství zajímavostí, překvapení a krás. Autorka prošla všechna místa, každý kout sama zažila, obdivovala a s upřímným

zaujetím popsala. Nevynechala ani výrazné osobnosti, dávné příběhy, krajinné výjimečnosti a pro poznávání zkoumala i vedlejší směry cest. Doslova na každém kroku se shledala s pozoruhodným výtvozem přírody nebo člověka, s minulostí i současností a nevynechala ani **Lázně Toušeň**. Zvláště ji zaujaly budova Slatinných lázní, park s kolonádou, kostel a soutok. O soutocích

na Labi vůbec pojednává samostatně, podobně jako o vínu a pivu nebo o mostech a zdymadlech. Náměty a návody k výletům doplnila mapkami a stovkami vlastních fotografií. Toušeňský soutok Labe a Jizery a jeho okolí je zde tak dokonce třikrát (s. 91, 137, 141). Celek graficky upravila *Veronika Lahodná*. Poučná, v mnohém objevná a s láskou připravená knížka se vymyká z běžné produkce osobním prožitkem a neskrývaným vyznáním vlasteneckého zaujetí. ■

red

Toučky Polabím autorky *Jany Jůzlové*

Zažili jsme Den na Bali

„Když nemůžete jet na Bali, přijede Bali za vámi!“ – tak zněl podtitul festivalu, který v neděli 20. září 2020 proběhl v Parku prof. Procházky u Skleněné vily.

Na samém počátku bylo nadšení z jedinečné destinace a přání zprostředkovat alespoň nějaký indonéský zážitek přátelům tím, že jim cestovatel *Jiří Hrnčík* nabídne balijské jídlo, výrobky a povypráví o svých zážitcích ze země, kde dva roky žil a kam se vždy, když je to možné, vrací. V dnešní době sociálních sítí není složité objevit nečekané kontakty a přátele, a tak se k nám připojil *Allan Kneffel*, spolunajítel indonéské restaurace a nabídl, že připraví pro naše setkání jídlo. Při jednom hovoru zmínil, že může zařadit ukázkou indonéského tance, protože spolupracuje s indonéskou ambasádou. A pak už se to rozjelo. Indonéské ambasádě se nápad na uspořádání takového setkání natolik zalíbil, že se rozhodla s námi spolupracovat a nabídla další možnosti do programu. Ve chvíli, kdy akce začala narůstat, se připojil poslední účastník – městy Lázne Toušeň.

Tance vzbudily zaslouženou pozornost

Rychle jsme našli jediné společné datum a začali vymýšlet, propočítávat, obtelefonovat... Při návštěvě indonéské ambasády jsme se dověděli, že v čase, který jsme určili pro náš festival, probíhá na Bali jeden z nejvýznamnějších svátků – *Galunghan*. Zástupkyně balijské komunity v ČR nás požádala, zdali by si mohli tento svátek oslavit s námi. Nadšeně jsme souhlasili a v dalších dnech pak už téměř nespalí nervozitou a očekáváním.

Balijské pochoutky, foto jvk

Tanečnice z Bali

Realizační tým se rozrostl o několik dalších obětavců, kteří stavěli stánky, nosili stoly a připravovali veškerou techniku a další nezbytnosti. Chvilí po desáté jsme ještě dolaďovali poslední drobnosti, ale to nám nezabránilo otevřít brány návštěvníkům a věřit, že je neodradí nezvyklá situace kolem COVIDu 19, neobvyklá akce, nebo je nezláká jiná událost či pobyt na chalupě. Během dne jich pak v součtu bylo odhadem přes 200. Program začal tanečním vystoupením skupiny *Kintari* na nádvoří a pokračoval na labyrintu v parku modlitbou a následnou oslavou svátku *Galunghan*. Všude byly květiny, barvy a úžasná atmosféra. Během dne bylo možné ochutnat výtečná indonéská jídla, nakoupit produkty z Bali, poslechnout si spoustu zajímavých informací o Indonésii, seznámit se s tradičními rituálními indonéskými tanci, vyzkoušet indonéské masáže a skutečně alespoň na pár hodin zažít Den na Bali. K tomu pomohl jak úchvatný prostor parku, natolik věrně proměněný v balijské prostředí, že nás někteří známí na sociálních sítích chvíli podezírali, že jsme skutečně kdesi v Indonésii, tak i počasí, jež nabídlo téměř indonéské slunce.

Slavnostní, ale uvolněnou atmosféru s sebou přivezla i pětičlenná delegace z indonéské ambasády v čele s velvyslankyní Její Excelencí paní *Kensy D. Ekaningsih*, jež se sešla se starostou městyse Lázne Toušeň Ing. *Lubošem Valehrachem*, MBA, společně se prošli po Toušeni a prohlédli si Slatinné lázně, kterými je provedla jejich ředitelka Ing. *Martina Šimůnková*. Roli

Balijské pochoutky

Reportáž Petra Šedy

fotografie

<http://bit.ly/bali-tousen-foto>

video

<http://bit.ly/bali-tousen-video>

Balijská delegace s průvodci u Labe

Setkání dvou delegací

průvodce a překladatele do angličtiny se zhostil *RNDr. Jan Králík, CSc.* V oficiálním proslovu pak paní velvyslankyně mimo jiné vyslovila přání konat v Toušeni i další ročník balijského festivalu.

Když jsem večer snímala plakát a zamýkala bránu Skleněné vily, cítila jsem, jak se ve mně rozlévá příjemná, povznesená nálada, kterou přinesl tento neobyčejný nedělní zážitek. Přišlo mi, jako by všichni na chvíli úplně zapomněli na nepříjemnosti kolem sebe, na zmatky, neklid a nejistotu, a prostě se jen radovali a užívali si dne. Ráda bych proto velmi poděkovala všem, kdo se na této akci podíleli, kdo pomáhali a věnovali svůj čas přípravám a realizaci *Dne Bali v Lázních Toušeni*.

Jednodenní festival byl úspěšný a uvidíme, zda okolnosti dovolí, a my se do toho příští rok pustíme znovu. ■

Bc. Jana Hadrboľová, foto Petr Šeda

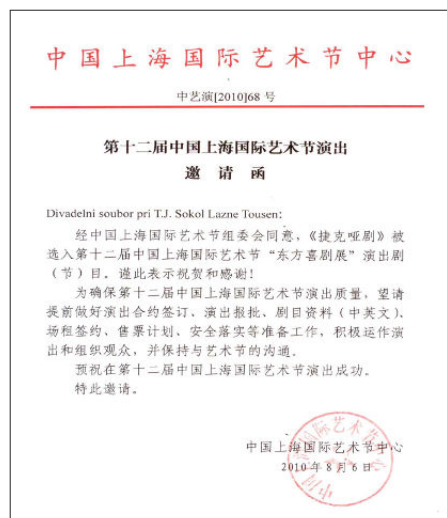

Polední obřad svátku Galunghan

Před deseti lety: toušeňské divadlo v Šanghaji

Za deset let vymizí z paměti drobnosti, ale velký dojem i význam s odstupem času rostou: toušeňský divadelní soubor byl pozván na turné do Číny!

Pozvání se zpočátku zdálo jen jako zdvořilý výraz uznání, ale profesor Hui-žu Sun, PhD, proděkan šanghajske Divadelní akademie, myslel svá slova na-prosto vážně: výkon toušeňského souboru ho nadchl na divadelní přehlídce v Lörrachu (na bavorsko-francouzsko-švýcarském pomezí). Teprve když pošta doručila oficiální pozvání, bylo zřejmé, že nejde o pouhou zdvořilost. Hlavní tíhu zorganizování zájezdu na sebe vzali režisérka Mgr. Anna Müllerová a jednatel souboru Ing. Luboš Jakub. Čínští hostitelé se postarali o výrobu kulis včetně replik sedaček z toušeňského kina, o přijetí a o pohodlí hostů. Letecké linky z Prahy do Šanghaje vyžadovaly přestup v Istanbulu. Neuvěřitelné – a nejspíš neopakovatelné – se stalo skutkem...

Oficiální pozvání 捷克

K reprezentaci České republiky na Světové výstavě EXPO 2010 v Šanghaji tak přibyl ještě jeden – toušeňský – kamínek do mozaiky. Stále na něj můžeme být hrdí!

jvk

Režisér Ing. Dušan Müller zaznamenal Z šanghajske Divadelní akademie si vyžádali videa všech titulů toušeňského pohybového divadla na DVD. Z různých možností zvolili devadesátiminutovou sestavu čtyř jevištních útvarů, při nichž nevznikají jazykové bariéry: **Loď + Rybář + Autíčko + Kino**. Nakonec jsme se

dohodli na pěti vystoupeních ve třech různých divadlech v Šanghaji v délce představení 1,5 h.

Souběžně se manažer souboru Ing. Luboš Jakub snažil zjistit, co všechno by takový zájezd vyžadoval a – hlavně – kolik by stál. Čínská strana jednala velmi zvolna, prázdniny utíkaly, ale brzy bylo mnoho detailů jasných: kolik stojí vízum, očkování, pojištění, která společnost má nejlépejší letenky atd. Pokud se zájezd uskuteční, jeho rozpočet bude 769 248 Kč. Bohužel se ukázalo i to, že v průběhu roku již nelze získat žádnou výraznější finanční pomoc. Středočeský kraj své termíny uzavřel a Česká obec sokolská mohla uvolnit jen 18 000 Kč. Podzim naplnila horečná jednání. Divadelní akademie v Šanghaji zvýšila vážnost svého pozvání příslibem dotovat 51 % nákladů celého zájezdu. Rada a zastupitelstvo Lázní Toušeň velkoryse rozhodly 15. září 2010 věnovat divadelnímu souboru v uznání za jeho reprezentační činnost a k uskutečnění zájezdu do Číny jednorázovou dotaci ve výši 56 000 Kč a poskytnout bezúročnou půjčku ve výši 200 000 Kč, splatnou do dvou let. Pokud si každý z osmnácti účastníků zájezdu zaplatí vízum, očkování, pojištění a část diet, zájezd bude možný!

Pak přišly hned dvě rány: Filipa Müllera odmítla Česká televize pustit z natáčení, které se konalo zrovna v termínu plánovaného zájezdu a následně Marušku Radovou odmítla pustit DAMU, kde studovala v prvním ročníku herectví. Tím nám náhle vypadli dva velmi silní hráči a bylo nutné začít vymýšlet změnu koncepce a jak představení přeobsadit. Na klidu nám to rozhodně nepřidalo.

Zbývajících 18 členů toušeňského souboru odletělo 22. října 2010 z Prahy směr Istanbul a Šanghaj...

Herečka Jana Hadrbovcová si zapsala do deníku

19:30 letíme! ... Cesta trvala 14 hodin. Rozespálí, omačkaní a plní očekávání jsme vystoupili v Šanghaji. Na letišti na nás čekaly dvě malé Čiňanky, držely ceduli s nápisem „Divadelní soubor Lazne Touseň“ a připraveným autobusem nás odvezly do luxusního hotelu. První dojem byl velkolepý. Zlaté lustry, personál v uniformách, spousta květin, velké haly, mramorové koupelny... Pokoje po dvou s koupelnou, toaletou a televizí na-

Billboard za sklem v Šanghaji

pojenou na internet. „Za 10 minut večere!“, zněl jasně rozkaz...

...Hned po snídani nastal přesun do budovy stadionu, kde mělo proběhnout naše první čínské představení. Budova opět velkolepá. Zvenku monstrózní sklo, veliké jeviště jak pro Alexandrovce a nad jevištěm obří rudý nápis v čínských znáčích pro nás neznámého obsahu. Tak dlouho jako tady jsme ještě nikde nenasvěcovali. S časem stoupala i nervozita a stres.

Už ani muk - večer hrajeme!

A pak už jsme začali hrát. Z naší strany jsme měli pocit, že představení bylo v pořádku. Drobný nesoulad ale nastal mezi českým humorem a čínskou mentalitou. Přestože nám se zdálo, že příliš nereagovali, Xi Xiao (tak jsme si překřtili naši překladatelku), nám sdělila, že všem se to moc líbilo. Při děkovačce jsem si všimla, že kdykoli my se ukloníme, oni zatleskají. Přišel nás pozdravit pan prof. Hui-žu Sun, PhD, a sdělil nám, že je velmi spokojený, jen že ho mrzí, že následující den musí odletět na Nový Zéland s čínskou operou a už nás znovu neuvidí...

...V šanghajském metru jsme byli jako doma, a protože jsme jeli kolem 10:00,

Před divadlem Akademie

kdy byla většina z 19 milionů Šangha-janů v práci, ani jsme se moc nemačkali. ... Venku nás pohltil dav a my pochopili, co znamená zajímavé turistické místo. Prošli jsme uličkou plnou krámků a lampionů a Číňanů a došli jsme k vstupu do zahrady. Konečně tradiční čínská architektura: altánky, bonsaje, kameny, voda, žluté hladové ryby a Číňané, Číňané, Číňané. Je zvláštní, alespoň já jsem to nečekala, že i v Číně jsou turisté Číňané...

... Jinde jsme vylezli z metra a uviděli druhou Šanghaj – nebo tu první? – obrovské mrakodrapy, nádhernou vysílací věž, neskutečné mosty přes propletence velikánských křižovatek a vše monstrózně osvětleno. Možná, že ti žebráci od vedle vůbec ani netuší, že dvacet minut od jejich slamu je luxusní nákupní centrum, kde prodává Armani a spol.

... Při příjezdu do **divadla Akademie** nás přivítal obrovský plakát, řekla bych přímo billboard s našimi hlavami, rukama, nohama apod. Na plakátu jsme byli všichni, dokonce i ti, kteří s námi nemohli přijet. Tedy *Fido*, *Maruška* a *Katka*. To bylo milé uvítání. A pak už zase příprava...

... Hráli jsme, hráli, jako o život. Ale Číňané jsou jiná mentalita, a tak žádné salvy potlesků, jen občas se zasmáli,

Lod' na domácím jevišti v Lázních Toušeni 13. dubna 2007

většinou ale věcem, kterým se ještě nikdy nikdo nesmál. Byli jsme z toho opět vyvedení z míry, ale začali jsme si zvykat, že Čína je tvrdá, drsná země a smích je tu cennější než zlato. Během představení jsem přesto zaznamenala jistý posun: začalo nám být jedno, že nereagují, a naopak, měli jsme radost z každé maličkosti. A tak jsme zjistili, že se vlastně neslyšně baví, že se jim to asi opravdu líbí...

... 28. října 2010. U nás státní svátek. Dnes na nás čeká **Městské divadlo**. Opět nás uvítaly obří plakáty. Zjistili jsme, že jsme docela drazí. Lístek na nás stojí buď 280, 200, 180, 100 nebo 80 juanů. Juan je cca 3 Kč. Divadlo je krásné. Prošli jsme si zázemí, obydleli šatny (každý má své zrcadlo a ještě jich tam zbyla spousta neobydlených).

Opět udeřil čas 19:30 a my začali hrát. Řeknu vám všem zcela upřímně, jako herec bych se živit nechtěla. Bylo to vyčerpávající, dech jsem popadala ještě asi půl hodiny po konci, ale zvládli jsme

to! Nakonec snad zase úspěšně. Pomalu jsme ze sebe svlékali propocené kostýmy a převlékali se, uklízeli všechny ty naše maličkosti a snažili se nemyslet na únavu. Rozruch nastal ve chvíli, kdy k nám do šatny přišly tři blondýnky a zahlaholily: „Dobrý večer!“ – to byl šok, čeština nám zněla jako balzám! Dámy byly zástupkyně různých firem a diplomatky z Čech. Další překvapení následovalo, když se ukázalo, že studovaly v Brandýse zemědělkou a jedna nám prozradila, že se poprvé líbala v Toušeni na statku. Svět je opravdu maličkatý. Všichni jsme si pěkně popovídali, zjistili nějaké info, kde jíst a kde nakupovat...

... 30. října 2010. Konečně jsme měli volno. Hromadně jsme se vydali na EX-PO, abychom zhlédli náš Pražský a Český pavilon. Všichni jsme se těšili, jak si konečně dáme české jídlo. To se nám také splnilo: v Pražském pavilonu jsme dostali české pivo a v Českém jsme zase dostali ve VIP salonku svíčkovou... ■

Kino na domácím jevišti v Lázních Toušeni poprvé 4. října 2008

Zkoumáme šanghajské metro

Toušeňský kámen pro sochy (nejen) Karlova mostu

Prostor lomů vyznačený na mapě vojenského mapování 1836-1852

První sochy známé sochařské výzdoby Karlova mostu v Praze se na něm objevují koncem 17. století. Tou úplně nejstarší je socha *sv. Jana Nepomuckého* z roku 1683, která je zároveň tamní jedinou sochou odlitou z bronzu. Nás však budou zajímat sochy kamenné. S největší pravděpodobností to byl totiž místní pískovcový lom, ve kterém byl vylámán kámen pro sousoší *sv. Václava*, které na samém konci 17. století nechal pro Karlův most vytvořit *Václav Ambrož Markvart z Hrádku*. Sousoší, poničené při povodni 29. února 1784, se nyní nachází v Lapidáriu Národního muzea. Jedná se o druhou nejstarší kamennou sochu na slavném pražském mostě (a tedy třetí sochu celkově). I autor díla je znám. Byl jím sochař *Ottavio Mosto* (1659-1701). Tento Ital rodem z Padovy si během svého krátkého působení v Praze (doloženo od roku 1695 až do jeho smrti 1701) zjevně oblíbil toušeňský kámen.

Seznámil se s ním hned roku 1695. Když na jaře toho léta *Ottavio* shání kvalitní sochařský kámen, je doporučen na brandýské panství. S panem hejtmanem z brandýského zámku si domlouvá osobní obhlídku, ale jelikož si „při nakládání nějaké sochy poněkud poranil nohu, nemohl se zde objevit.“ Panu hejtmanovi tak ve době lomu vypomohl stavební úředník *Johann Karl Missner*. Dozvídáme se to z dopisu odeslaného 9. května 1695 na královskou komoru. Vhodný

Mostův svatý Václav s anděly v lapidáriu, foto Josef Sudek pro NM

lom našli právě v Toušeni „při tamější vozové cestě, která jde z Brandýsa proti toušeňskému dvoru pana Leopolda, hraběte z Valdštejna...“. Na obou stranách se nacházejí „velmi dobrá pole, kde se v současné době lámou kamenné plotny na úpravu sýpků při Vrábí.“ Pánové doporučují lom „po levé straně směrem k labskému toku,“ který disponuje „pevným a jasným pískovcem“. Svým nadřízeným na královskou komoru však *Missner* zároveň sděluje, že si není zcela jist, jestli je dobré takový lom pronajmout *Mostovi* za roční poplatek, jelikož není zřejmé, zda nájem pokryje škodu na případném vytěžení kamene. Vyjadřuje též obavu o velikost ložiska, protože nemá ponětí o tom, „jak daleko a široko“ se kámen pod zemí rozprostírá „a snad může brzy ustát, a když budoucně by byl potřeba na královské stavby, na tento by se již nemuselo narazit.“ Navrhuje tudíž lom ještě nějakou dobu zachovat a odevzdat panu hejtmanovi s tím, že se časem provede průzkum, zda se kámen rozprostírá i dále do údolí.

Královská komora úředníkovu doporučení zjevně nevzala v potaz, jelikož před 21. červnem 1695 *Ottavio Mosto* otevřel „s velkým nákladem pomocí čtyř dělníků“ v Toušeni nový lom. Italský sochař se do Toušene vrátil minimálně ještě jednou o tři roky později. 28. listopadu 1698 byl totiž brandýský hejtman žádán královskou komorou, aby nečinil potíže při lámání kamene v toušeňském lomu pro sochu *sv. Václava* na pražský (Karlův) most.

Výřez z Wernerovy veduty Karlova mostu 1740 s vyznačením původního sousoší svatého Václava

Dalším sochařským dílem Karlova mostu, na něž byl kámen získán patrně v Toušeni, je sousoší *sv. Kajetána* od *Jana Brokoffa*. Zhotovitelská smlouva je datována 1. června 1709. Jen pro zajímavost, z toušeňského lomu bral *Brokoff* kámen i o pět let později na sousoší *sv. Jana Křtitele*, které dodnes stojí na Maltézském náměstí v Praze.

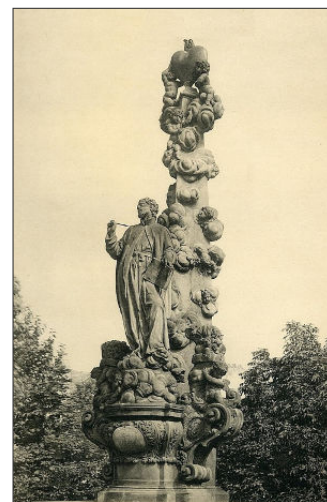
Kde vlastně oba umělci kámen v Toušeni dobývali? Velmi pravděpodobně v jihozápadním sousedství dnešní ulice Nad Itálií nedaleko ulice Nad Lomem. Ve zdejších lomech, dnes zavezených, se lámal bělavý až žlutý jemnější křemenný pískovec usazený v období druhohorní křídly před téměř 100 miliony let.

[Národní archiv, Stará manipulace, i. č. 276, sign. B 94/176, *Ottavio Mosto* a toušeňský lom (1695); *Václav Rybařík*, *Kámen v třistaleté historii sochařské výzdoby Karlova mostu*. *Zprávy památkové péče*, roč. 56, 1996, s. 112-119; ilustrace: archiv autora] ■

Mgr. Martin Hůrka, historik OM Praha-východ

Brokoffův svatý Jan Křtitel na Maltézském náměstí

Brokoffův svatý Kajetán na Karlově mostě

Mostův svatý Václav na dobové rytině

Pětadevadesátiny naší čestné občanky

Soňa Červená – portrét ze Skleněné vily, foto Hana Němečková

Požehnané 95. narozeniny naší čestné občanky operní pěvkyně a herečky **Soni Červené**, mj. čestné členky Státní opery Praha, připomněla právě Státní opera Praha ve svém hlavním foyer 9. září 2020 slavnostním matiné. Přišlo více než sto významných gratulantů a všichni obdrželi pamětní tisk s portrétem oslavenkyně, který sama vybrala z tisíců jiných možností: s fotografií ze Skleněné vily z Lázní Toušeně (fotografovala *Hana Němečková*). Zazpívali *Kateřina Kněžčíková* a *Adam Plachetka* a postupně promluvili (na fotu zprava) ředitel fondu Bohemi-

Ve Státní opeře 9. 9. 2020 – uprostřed Soňa Červená, foto BHF

an Heritage Mgr. *Jakub Skřejpek*, ředitel Národního divadla *Jan Burian*, prezident nadačního fondu BHF *JUDr. Pavel Smutný* a editor paměti pěvkyně *RNDr. Jan Králík, CSc.* Jubilantka představila svůj »Nadační fond Soni Červené«, do kterého vložila celoživotní úspory k podpoře nejtalantovanějších mladých pěvců i hudebníků a výjimečných počínů v oblasti hudební klasiky. Za velmi srdečného se-

Soňa Červená s písemným osobním pozhánáním od papeže Františka, foto BHF

tkání přijala pouze dva dárky: nový komplet 2 CD s nahrávkou Mozartovy opery *Titus*, v níž v roce 1956 zpívala, a nejvyšší možnou poctu – písemné osobní pozhánání od papeže *Františka*. ■

red

Myslivecká hostina

Hony bývaly v toušeňských lesích velkolepé – dokud k Toušeni ještě patřilo její pole sí na pravém břehu Labe, tedy do 16. století. Toušeňské lesy zůstaly, ale začalo se jim říkat staroboleslavské. Z doložených zpráv pořádal největší hony císařský dvůr Karla VI. počátkem 18. století.

Místní myslivecké sdružení mívalo úlovky méně okázalé a dnes má ještě skromnější. Kolik které zvěře se podařilo skolit před sto lety nevíme, ale

zachovala se doslova pikantní stoletá drobnost: jídelní lístek slavnostního oběda účastníků honby v Toušeni 20. září 1910 v lázeňské restauraci majitele lázní *Jana Králíka*, bývalého i budoucího starosty městyse. Menu bylo připraveno tak skvěle, že je převzali a jako přílohu k jubilejnímu vydání připojili vydavatelé **Velké kuchařky** *M. D. Rettigové* v roce 1912. Myslivcům v Toušeni se opravdu dařilo. ■

kronikář

Jubilejní vydání Velké kuchařky M. D. Rettigové, 1912

List z Velké kuchařky M. D. Rettigové, 1912

Je, či není hůře?

Ochranná opatření od letošního jara omezila mnoho z obvyklého života a leccos i zcela vykojela. O mnohé jsme přišli, ale – ohlédneme-li se zpět – často připomínaná **španělská chřipka** před sto lety, v samém závěru I. světové války a krátce po ní, zasáhla do našeho městyse mnohem citelněji, v řadě rodin osudově. Podle záznamů v matrice zemřelo na tehdy neléčitelná

plicní onemocnění devatenáct toušeňských občanů:

Josef Janda (36 let, listonoš, † 16. 10. 1918, influenza), *Marie Sováková* (20 let, služebná, † 26. 10. 1918, tuberkulóza plic), *Antonín Novák* (38 let, cestář, † 26. 10. 1918, influenza), *Marie Pířová* (37 let, manželka polního dělníka, † 28. 10. 1918, influenza), *Emanuel Čermák* (56 let, dělník, † 29. 10. 1918,

influenza), *Karel Kutina* (29 let, dělník, † 4. 11. 1918, influenza), *Jan Šimůnek* (55 let, obecní tajemník, † 5. 11. 1918, influenza), *Josef Barták* (69 let, dělník, † 22. 11. 1918, emphysema pulmonum), *IngC. Miroslav Jiráček* (21 let, studující, † 20. 12. 1918, zánět plic), *Karel Pekárek* (24 let, dělník, † 21. 2. 1919, pneumonie), *Bohumil Jech* (27 let, dělník, † 28. 2. 1919, zánět plic chřipkový), *Karel Bašta* (11 let, syn dělníka, † 4. 3. 1919, zánět plic), *František Seidl* (45 let, kostelník, † 10. 3. 1910, tu-

berkulosa plic), *Josef Kettner* (domkář, 69 let, † 19. 3. 1919, rozedma plic), *Jan Fejfar* (66 let, kočí, † 2. 4. 1919, rozedma plic), *Václav Fydryk* (25 dní, syn dělnice, † 11. 6. 1919, katarh průdušek), *František Bodlák* (15 let, syn rolníka, † 14. 6. 1919, tuberkulóza plic), *Václav Mrázek* (14 let, syn topiče, † 22. 6. 1919, tuberkulóza plic), *Václav Rybka* (76 let, rolník, † 9. 8. 1919, rozedma plic).

Ztrátou trpěly nejen rodiny, ale všichni příbuzní. ■

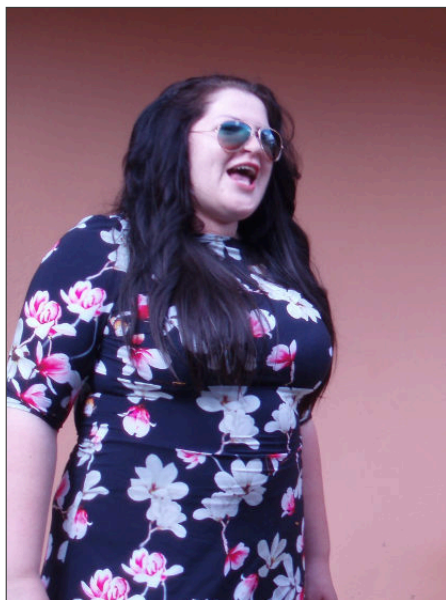
kronikář

Host Floriána

Rozhovor s toušeňskou zpěvačkou
Zuzanou Němcovou Šmejkalovou

Zpívala jste vždycky ráda? Od malička, nebo až po okouzlení nějakým vzorem?

Už jako malá, znám to pouze z vyprávění mojí maminky, jsem běhala při mikulášských besídkách po podiu a pokoušela se svým dětským kolegům vzít mikrofon, vlastně si nevzpomínám na dobu, kdy bych nezpívala. Od čtyř let jsem hrála divadlo, chodila do hudebních kroužků a brala to jako naprosto samozřejmou věc. Zásadní zlom přišel v pěti letech, kdy mě rodiče po dlouhé úvaze vzali na muzikál *Drákula* a já jsem tehdy poprvé v životě oněměla, dvě a půl hodiny jsem bez hnutí zírala a byla jako u vytržení... Od toho dne jsem měla jasno. Budu zpěvačka a budu mít ráda upíry! Ačkoliv jsem tak úplně nevěděla, co je konzervatoř, věděla jsem, že tam chodí zpěvačky a že tam rozhodně jednoho dne nastoupím také.

Při jedné z balad v Čelákovicích

Kde jste se školila? Působil na Vás někdo z hudebního oboru mimo domov?

Nejprve jsem strávila dva roky na Konzervatoři *Jana Deyla*, na oboru klasický zpěv. Během těchto dvou let se postupně ukazovalo, že se můj hlas propadá do polohy a barvy, která není příliš žádoucí pro operu. Po několika odborných konzultacích jsem přestoupila na *Mezinárodní konzervatoř na populární zpěv*, později rozšířený o obor *World*

Music. Vystřídala se na mě řada zkušených pedagogů z různých žánrů, se kterými jsem pracovala na technice, ovšem ze všech nejvíc se na mě podepsala *Marcela Březinová*, nikoli svou technikou, ale především svou interpretací a celkovým náhledem na sebe samu jako zpěvačku. Je to báječná dáma, a vše co jí v životě potkalo, ji dovedlo tam, kde je, a je tam zcela správně.

Bavil Vás někdy pop? R&B? Rock? Odkdy Vás přitahují balady, songy, dobré texty?

Díky *Marcele Březinové* jsem si také uvědomila, že pro mě neexistuje definitivní žánrová škatulka. Momentálně se svou kapelou *Jamchestra* vyvádíme něco, co bylo v jedné reportáži nazváno *anarchojazzem* a přísahala bych, že je to to nezáživnější, co jsem kdy zpívala. Před touto kapelou to byla *Rock Opera Praha*, kde jsem vystupovala a do poslední noty jsem věřila v představení, které jsme hráli, *chansony* které mi podlamovaly kolena třeba i rok, než jsem je zazpívala bez slz, nebo naše *státní hymna* zpívaná do takového ticha, že by byl slyšet špendlík, a kdybych nemusela zpívat, měla bych celou dobu zatajený dech.

Píšete si nějaké texty sama? Kde je hledáte a nacházíte? Píše někdo přímo pro Vás?

Mám to štěstí, že si mohu veškerý repertoár, který vzniká v *Jamchestře*, textovat sama, je to obrovská zkušenost a člověk nemůže na nikoho svádět, že mu text nejde přes jazyk. Například když nacpu slova „bílá, křehká, chladná zář“ do dvou vteřin a opakuji je půl minuty jako jazykolam, můžu proklínat jenom sebe samu. Aniž by to bylo prvoplánové, často se v mých textech objevují přírodní živly, skrytá láska a zvířátka, krátké relativně ucelené příběhy o nich, nechybí ale ani abstraktnější útvary. Dvorního textaře nemám, samozřejmě jsou ikony, u kterých neskromně doufám, že by mohlo jednou ke spolupráci dojít, zatím se mi podařilo nazpívat *chanson* *Babí léto* od nejmenovaného, mnou velmi obdivovaného textaře. Samozřejmě pokud by přišel dobrý textař, řekl ta kouzelná po-

Jako modelka pro značku *Olaff Art*

hádková slova: „*Ó jste úžasná, jste má múza, chci psát navždy jen pro Vás...*“, měla bych, asi jako každá zpěvačka, tendenci přijmout. Tedy až po konzultaci se svým mužem.

Přesvědčivý výraz zpěvu nelze stavět pouze na muzikalitě – takže: Čtete? Posloucháte? Co Vás nejjistěji obohatí? Bojujete sama se sebou?

Pokud jde o důvěryhodnou interpretaci textů, nestačí o tématu pouze zpívat, člověk si je musí, jak se říká, prožít, spojit si je se svými zážitky ze života, případně se na ně natolik nacítit, aby je prožil alespoň ve své fantazii. Každý má za sebou různé šťastné či nešťastné okamžiky, důležité je připustit si je, to pak člověku dá úplně nový nástroj pro tvorbu, nejen pro interpretaci. Osobně nejvíc čerpám ze svého rušného období dospívání, které bylo plné smutku ze ztráty tatínka,

Zuzana Němcová Šmejkalová

V roli temné kouzelnice Itriany v muzikálu *Králové Avalonu* Divadle Hybernia

S kapelou Jamchestra na výročním mafiánském večírku

následných flámů a různých pokusů bolest zmírnit, v čemž mi samozřejmě v obrovské míře pomáhala hudba, psaní, hraní, malování..., cokoli, co se dá použít jako ventil. Nyní konečně můžu říct, že čerpám z těch šťastnějších zážitků, mám báječného muže a dcerku a popravdě, tomu se žádná píseň nikdy nevyrovná....

Co je náplní Vašeho běžného dne – předpokládám něco, co Vás baví, ale co není zrovna muzika?

V současné době se mimo dvou kapel věnuji oděvnímu návrhářství a pokouším se uvést na trh svou módní značku *Olaff Art*. Je kolem toho dost práce, ale kreslení návrhů a jejich realizace mě velmi naplňuje, zároveň pomáhám mamince v rodinné firmě se stavebninami a do toho se ještě před příchodem miminka vešla rekonstrukce domu... V současné době mě nejvíc zaměstnává péče o naše

V roli královny Jokasté v muzikálu *Oidipus Tyranus*

děti. Máme s manželem roční holčičku a k tomu máme ve střídavé péči tři další z manželova předchozího vztahu. Leckomu se může zdát, že je to skoro příliš, ale se všemi je obrovská legrace a jsou to báječní mladí lidé. Nebála bych se případně zaokrouhlit celkový počet na 5. Jak říká jeden náš dobrý přítel, děti není nikdy dost. Pokud zrovna nepečuji o domácnost a o mimčo, pokouším se stále tvořit, textuji, šiji oděvy podle svých návrhů, zkouším s kapelou, o víkendech obvykle koncertuji, spravuji facebookové stránky naší rodinné firmy a nyní nově mám velké potěšení z výuky zpěvu. V září jsem otevřela soukromé lekce populárního zpěvu a hudební nauky. Je neuvěřitelně motivující slyšet u svých studentů pokrok, někdy doslova z hodiny na hodinu a říct si: „Wau! Ono to vážně funguje!“ Mimo mou rodinu mě toto naplňuje momentálně nejvíc...

Doma v Lázních Toušeni jste zpívala mnohokrát v sokolovně, při festech, v Parku profesora Procházky, ve Skleněné vile, na náměstí – co naopak znamená Toušeň pro Vás?

Toušeň? Nikde jinde bych nebyla raději! Během studií jsem žila na mnoha místech v hlavním městě, hledala něco lepšího a zábavnějšího, až jsem to našla tady v Toušeni v kruhu rodiny, přátel a známých. Konec konců, celý život mi trvalo vybudovat si zde pověst, ať už je jakákoliv, nebudu s tím přeci začínat někde jinde a od nuly.

Zpívala jste už někdy dřív veřejně Kde domov můj?

Mimo toušeňskou sokolovnu se mi naskytla nezapomenutelná příležitost zazpívat *státní hymnu* v rámci *Běhu proti to-*

Kde domov můj v Lázních Toušeni

talitě. Jen si představte, jak na Národní třídě stojí nákladák s několika bývalými chartisty na korbě, kolem je dav lidí starých i mladých, vylezu za nimi na korbu nákladáku a začnu zpívat *Kde domov můj*: celý ten dav ztichne, některé oči se začnou lesknout a já mám co dělat, abych mezi takty nezačala povzlykávat. Když dozpívám, prodere se davem stařenka, natáhne se ke mně, stiskne mi ruku a říká mi, že to bylo krásné a že něco takového pamatuje naposledy, když slyšela Martu na Václavském náměstí... To byl jeden z nejsilnějších zážitků. Hymna s sebou nese ještě něco jiného než nádhernou hudbu a text, dokáže zbořit hradby předsudků a probouzet soucit... Alespoň já, jakožto idealista, někdy příliš optimistický, to tak cítím.

Chcete, aby se vědělo o Vašich snech, nebo raději ne? Kdy se cítíte šťastná?

Sny a štěstí? Mám spoustu snů, obyčejných i trochu neskromných, v první řadě být šťastná, dělat šťastnými své blízké. Život je krátký a bez lásky své i jejich nejsme nic.

Děkuji za rozhovor! ■

ptal se jvk

V roli Dominy v muzikálu *Postmortem Session*, divadlo Apollo

Převozníci

První příběh

Před léty stával na východní straně Toušeně na mírném vršku starý přívoz. Byla to malá dřevěná chatrč, velmi stará, malebná, častokrát výtvarníky zvěčnělá a obetkaná mnohými pověstmi o hastrmanovi, které bodrý, modroooký přívozník Linhart vypravovával. Sedávali jsme »hoši« u taškových kamen na lavici a poslouchali. V každé věci viděli jsme vodníka. „Jednou vám, hoši,“ vypráví, „sedím pozdě večer před boudou na lávce. V tom někdo houká. Ohlédnu se. Za vodou kočár a do něho zapřaženy dva páry koní. Á, to lyský kníže Rohan, povídám si, má dost času! Ať počká! Ale houkání se stupňovalo. Jdu zvolna, odepnu prám a jedu. Na prám vjel povoz... ale prázdný a nikdo na kozlíku. Strach se mě zmocnil... Uprostřed Labe prám se potápí, převážím, co mám síly, jen abych se dostal na břeh k můstku. – »Podruhé si dávej pozor,« slyším tajemný hlas. Převážel jsem vodníka.“

Druhý příběh

Na Labi u Toušeně vykonávali od dávných časů převoznické řemeslo Říhovi a tuhle činnost si nenechali vzít. Však také znali každý coul řeky a nikdy jim nebylo zatěžko převézt na svém prámu sedláka s fúrou sena z káranských luk.

Když ale nastoupil převoznictví Říhů Martin, zavedl podivný zvyk. Převáželo se jen od ranního zvonění do večerního klekání. Kdo nestihl, musel buď čekat do rána, anebo se vydat na cestu přes jizerský brod na Boleslav a Brandýs. Však ta-

Přívoz v Toušeni Ferdinanda Blechy 1974

Přískaři u přívozu v Toušeni Čeňka Choděry asi 1930

ké všichni spěchali, aby to stihli do Ave.

Nebylo divu, že každou chvíli si někdo šel stěžovat rychtáři, že světlo ještě bylo a Martin už seděl v šenku.

„Martine, jak to, že v šenku popíjíš, světlo je, a ty nepřevážíš?“ neslo se krčmou ode dveří.

„Už zvonili Ave,“ ohradil se převozník a rychtář už nic neříkal.

Jednou se vracel Martin pozdě z šenku do svého domku u řeky a měl do střízlivosti pěkně daleko. Pobrukoval si svoji písničku o Marjance s černýma očima, když tu, jako by mu ji někdo od úst utrhнул. Promnul si oči, aby lépe viděl, a skutečně, po řece pluje osvětlená lodice a na ní podivný pán v bohatém ustrojení a s ním paní s perlovým náhrdelníkem. Říha hledí a není schopen ani vydechnout, když teprve teď si všiml černého převozníka.

Člun přirazil ke břehu, černý převozník vyskočil, přehodil ouvazek přes kolík a už pomáhal bohaté dvojici na břeh. Tam sáhl pán do kapsáře, podal převozníkovi tři zlaté a dáma sundala perlový náhrdelník a dostal jej také ten černý muž. Martin zůstal jako zkamenělý. Tolik peněz a takový dar za jedno převezení!

Ani si nevšiml, odkud se vzal černý kočár, do kterého dvojice nastoupila. Teprve jeho zarachocení na kamenité cestě připomnělo Říhovi, že to není sen.

„Kdo jsi a co tu děláš?“ zavolal Martin na černého převozníka.

„Převážím ty, kdo to potřebují,“ odpověděl lodník a odrazil člun od břehu.

„A umí bohatě zaplatit,“ zašeptal Martin. „Ale snad zase někdy...“ pomyslel si trochu naděje.

Od té doby byl i po klekání ochoten naskočit na pramici, když to kdokoli potřeboval. A jestli se někdy ten pán objevil? To Martin Říha nikomu neprozradil.

Třetí příběh

Měsíc obkreslil jizerské břehy stříbrnou tužkou a zastavil se zrovna nad topoly u přívozu; z labských a jizerských zákoutí kvákaly veletucty žab.

Student Jiří, který protančil tuhle zázračnou červencovou noc v restauraci Jizerka, se vracel k Toušeni. Musel přes Labe, a tak v duchu přemítal, jak bude jednou rukou držet nad vodou složené šaty a druhou plavat. Taky by mohl zazvonit na převozníka, jenže to by byl v krásné letní noci dvojnásobný hřích: budit spáče a propást koupel.

Ale stín u dřevěného můstku se začal měnit v převoznickou loďku a s tou proměnou zmizely i úvahy. „Převozník asi nemůže spát,“ řekl si Jiří a když podle úklony hvězd odhadl, že už jsou jistě dvě pryč, pozdravil: „Dobré jitro!“

Základní podoba pověstí je ústní. Vyprávění je obměňuje, rozvíjí a přibarvuje. Florián nemá zvukovou podobu, připomíná proto čtenářům místní pověsti v podobě písemné. Obměňovat, rozvíjet a přibarvovat je mohou dál čtenáři novým vyprávěním jen a jen sami...

„Dobré, študente, pojte, já jich převezu,“ odpověděl převozník a sotva Jiří vskočil na pramici, stařík vsunul ruce do kapes. Kolo s rumpálem začalo samo odvíjet skřípající řetěz. Studentu se to zdálo divné, ale neříkal nic. Nespouštěl oči z nočního převozníka, kterého neznal a nikdy předtím neviděl.

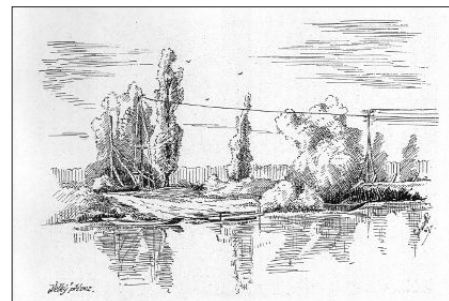
„Jo, teď je to špás,“ šveholil mužík s rukama v kapsách, „stačí, když se točí klika. To já ještě pamatuju, když tady převozníci měli bidlo. Tenkrát se převáželo nadvakrát – támhle nahoře proti proudu, co byl velký ostrov pod hradištěm. A v létě se brodílo, když bylo málo vody, než tam udělali most.“

Noční převozník přimhouřil oči a z vody vyšplouchla sprška stříbrných kapiček.

„Jednou tam rybáři vypumpovali tůň, že prý se bude líp lovit! Přitáhli parní lokomobilu, hasičskou pumpu a hurá – dva tisíce lidí se přišlo na tu spoušť koukat! Jenže já je předěšel. Nasbíral jsem kbelík červů, na ty jsem nalákal ryby do páté tůně, a tak jich tenkrát rybáři nalovili málo. Jestli sedmdesát liber, tak je to moc. Dodnes si myslím, že v tůních ryby nejsou, ale ony jsou.“

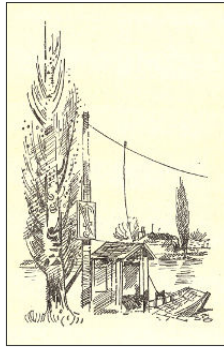
Přívoz na Labi u vrby Viléma Plocka 1999

Přívoz v Toušeni Zdeňka Gutwirtha 1948

Přívóz v Toušeni Petra Žížky 1998

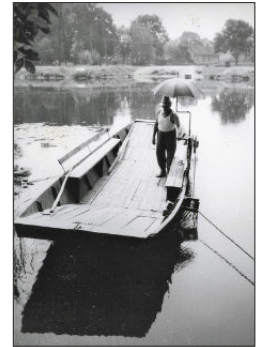
Přívóz na Labi Viléma Plocka 1959

Přívóz na Labi s nočním motýlem Viléma Plocka 1985

Přívóz za noci v Toušeni Ferdinanda Blechy 1974

Převozník František Koch s prázdnou lodkou 1975

Pramice už byla za půlkou řeky a noční převozník se zasníl: „Mám teď v Praze jednoho známého, nějakého Franze Pabla z Pojizeří. Usadil se původně tady u Dobrého piva pod Sojovici. Já se k němu chodil koukat na hrnčíčky. Oj, to byl servis! Ale když pak zřídili káranskou vodárnu, tak ho to očuclo. Nojo. A tak se ten Pabl usadil na letenském vodojemu, tam to potrubí tenkrát končilo. Jak já mu záviděl! Ten výhled na Hradčana a na football...“

Břeh už byl na dosah ruky a nad komíny káranské vodárny řídla tma. „Ale řekněte, co mi tady schází? Dyť já tou klikou ani netočím, mám na to dva sumce.“

Lodka dorazila a z vlnek se vynořily dvě ploché sumčí hlavy. Jiří vyskočil na pevnou zem a hlava se mu zatočila: „A jak se vlastně jmenujete?“ stačil se zeptat, když poděkoval za přívóz.

„Florián Paroubek, vodník z Toušeně.“

Zvěstí souběh

Převozníci nejsou nadpřirozené bytosti, a proto do pověstí možná nepatří. Jenže převoznictví se připomíná jako nejstarší známé mužské řemeslo právě z pověstí už antických.

První příběh zveřejnil František Zahradník v Našem Polabí [Toušeňské pověsti o vodníkovi, NP I/8, 1924, 125]. Je tu věcná chyba: v Toušeni není žádný mírný vršek, na kterém by mohla stát převozníková chatrč. Ostatní je v pořádku: připomínka knížete Camilla Rohana, lidumila hlavním sídlem na Sychrově, se může vázat pro Lysou k letům 1851-1882. Převozník Linhart je rovněž doložitelná historická postava. Příběh došel dvojího knižního rozvedení jednak Adolfem Wenigem [O podivném kočáru na toušeňském přívózu, České pověsti, 1933, 110-111; 2. vyd. 2013, 104-105], jednak Jiřím F. Musilem [Tajemný kočár, Tajemný hlas minulosti, 2002, 96-97].

Druhý příběh je z autorského pera Václava Dragouna [O půlnocním převozníkovi, Tucet příběhů z Toušeně, 2010, 25-26]. Základní rámec je obdobný, pouze se nepřeváží kočár s dvěma páry koní, ale kočár čeká na toušeňském břehu.

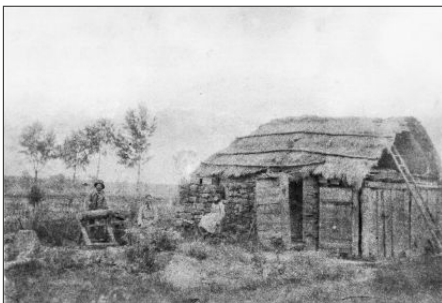

Převozník František Koch s plnou lodkou 1973

hu. Zda je černý lodník také vodník, není z vyprávění zřejmo, aniž lze vytušit, zda štedří cestující byli kníže Rohan s chotí Stefanií. Jméno Martin Říha je voleno náhodně. Opět jde o starý přívóz výš proti proudu.

Třetí příběh (zde zkrácený) je část povídky Noční převozník [Svoboda 24. 7. 1976, P 12]. Jde o obměnu předchozích vyprávění a zároveň o ohlas podobného zasnění v knize Eduarda Petišky Mezi dvěma řekami [1960, 20-26], kde jen namísto převozníka či vodníka vypráví rybář. Tůň byla vypumpována v únoru 1873, o vodníku Pablovi již čtenáři Floriána vědí [2020, 3-4, 14-15]. Děj probíhá na novém (velkém) přívózu. Jméno studenta je smyšlené, jméno vodníka budí důvěru. ■

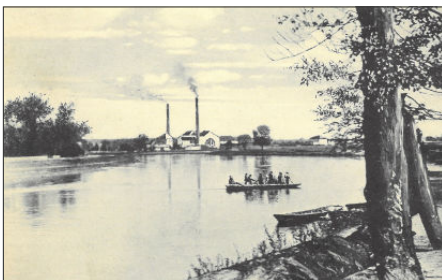
kronikář

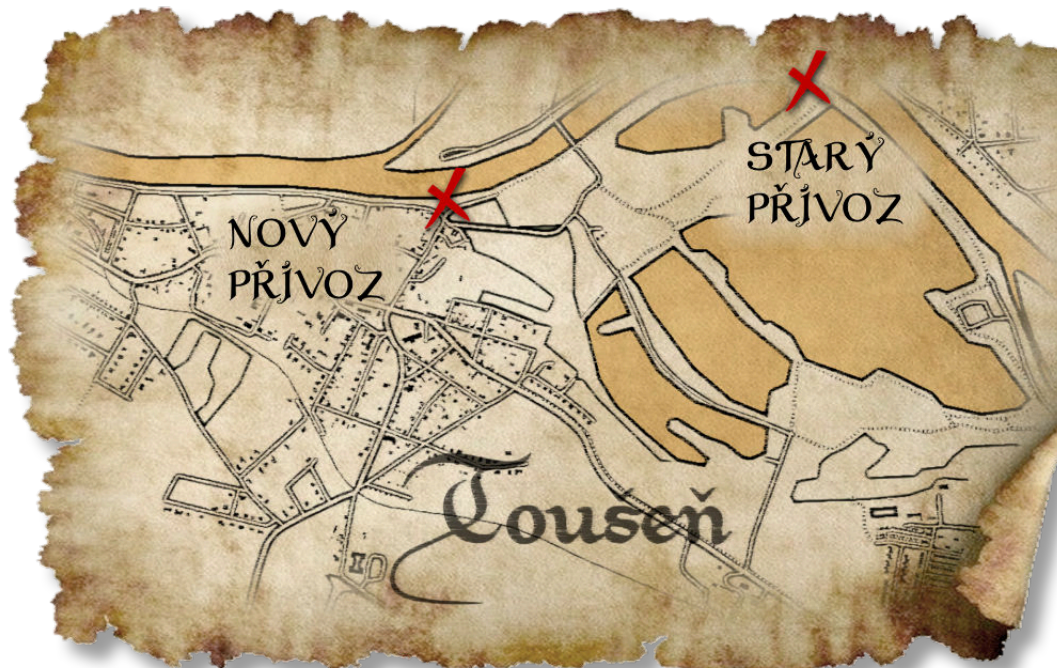
Převoznická chatrč u Toušeně před rokem 1895

Starý přívóz před rokem 1895

Nový přívóz asi 1930

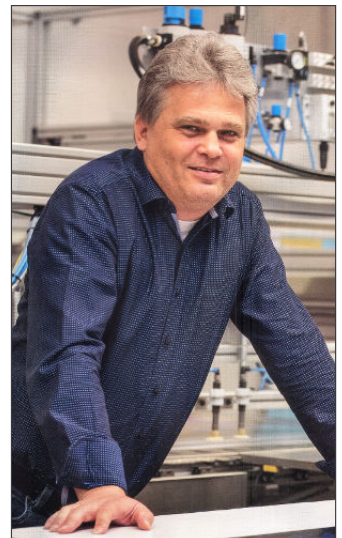
Velké poděkování

Redakce Floriána děkuje touto cestou panu Ing. **Filipu Červinkovi**, MBA, zakladateli a generálnímu řediteli společnosti *Ferratt International Czech, s. r. o.*, za velkorysý sponzorský tisk **47 čísel Floriána**, zpravodaje městyse Lázně Toušeň. Během deseti let 2011-2020 sponzorsky zajistil ve své firmě pro Floriána veškeré tiskařské i knihařské práce a pro čísla 2-10 i grafické zpracování 424 stran (srdečné poděkování zveřejnila redakce

již v letech 2011-2013, článkem v internetové verzi 2014/11-12/15 a znovu na stranách 2016/3-4/6 a 2019/3-4/12). Ing. *Filip Červinka*, MBA, sponzorsky podporoval rovněž FK Slavoj Lázně Toušeň (Florián 2011/10-12/7). V úhrnu sponzoroval pro své spoluobčany jak tisk **1076 stran Floriána**, tak ve svých firmách *Grafos* a *Ferratt* také tisk sedmi toušeňských publikací: **100 let nové školy** (1992, 216 s.), **série historick-**

kých pohlednic (1996, 16 s.), **Lázně Toušeň – sport a sportovci** (1996, 68 s.), **Divadelní soubor při T. J. Sokol** (2009, také anglicky 12 s.), **Kolonáda v Lázních Toušeni** (2012, 64 s.), **Sedm čestných občanů městyse Lázně Toušeň** (2014, 8 s.) a **Toušeň v době Karla IV.** (2016, 104 s.). Velké poděkování vyslovujeme i jménem všech věrných čtenářů a jménem úřadu městyse. [viz též *Florián*: 2014/3-4/10-11; 2014/11-12/15; 2016/3-4/6; 2019/3-4/12] ■

redakce Floriána
Ing. Martin Javorek, RNDr. Jan Králík, CSc., Hana Němečková

Ing. Filip Červinka, MBA

Pocta sokolskému divadlu

S nutným odkladem z letošního jara vyhlásila Česká obec sokolská 23. září 2020 vysoké pocty svým nejlepším reprezentantům za rok 2019.

Při slavnosti v největším sále Tyršova domu v Praze byli vyhlášeni laureáti v oborech cvičitel, cvičitelka, kolektiv cvičitelů, trenér či trenérka mládeže a dospělých, kolektiv mládeže a dospělých, nejlepší jednotlivec mládeže a dospělých ve čtyřech věkových kategoriích, cena fair play a – vůbec poprvé – i vzdělávací počin a **kulturní počin roku**. Pro vyzna-

menání si přijeli sokolové z Čech, Moravy i Slezska, od Opavy po Duchcov. Do některých kategorií se šlo až deset nominací. Pouze jediný obor byl určen bez soupeřů: kulturním počinem roku 2019 byla vyhlášena inscenace hry **Naši furianti**, skutečná spolupráce souborů Divadlo Pod Petřínem T. J. Sokol Kampa Praha, Divadelní spolek při **T. J. Sokol Lázně Toušeň** a Soubor písní a tanců Josefa Vycpálka. Nejvyššího ocenění se tak dostalo především neúnavné organizační práci a strhující režii **Bohumila Gondíka**.

Oznámení na velkoplošné obrazovce provázal záběr z provedení této inscenace na prknech Národního divadla. Diplomy za soubory převzali principál Mgr. *Pavel Urban*, starostka Mgr. *Jana Freudlová* a primáš *Martin Terray*.

Slavnostní vyhlášení vítězů ankety **SOKOL ROKU** osvěžovaly výstupy nejmladších gymnastů a tanečniců a muzika Vycpálkovců. Všichni byli šťastni navíc také proto, že i v rouškách se vůbec mohli sejít. Gratulujeme! ■

red

Vzpomínka

V čísle 3 v 10. ročníku našeho zpravodaje byla u příležitosti nedožitých devadesáti let pana **Františka Bílého** věnována krásná vzpomínka na jeho osobnost jako souseda a spoluobčana, ale také připomenutí jeho zásluh o rozvoj Toušene v období jeho „starostování“, a posléze jeho aktivního spolupodílení se na společném životě baráčníků.

Velice si vážím toho, že manželova péče o Toušeň a jeho dobrotivá a přátelská povaha neupadly v zapomnění.

Přeji za sebe a jistě také za Františka, aby naše Toušeň opět vzkvétala a nám občanům Toušeně se zde krásně žilo. ■

Alena Bílá

Sokol roku v Tyršově domě, uprostřed zleva Martin Terray, Mgr. Pavel Urban, Mgr. Jana Freudlová, foto jvk

Sokol roku, zleva výtvarník Jakub Flejšar, Martin Terray, Mgr. Pavel Urban, Mgr. Jana Freudlová, vzdělavatel ČOS plk. Mgr. Michal Burian, Ph.D., foto jvk

Úřední hodiny úřadu městyse

Hlavní 56

pondělí

úřední hodiny:

8:00 – 12:00 13:00 – 17:00

starosta:

9:30 – 12:00 13:00 – 17:30

středa

úřední hodiny:

9:00 – 12:00 13:00 – 17:00

pokladna:

8:00 – 9:00

telefony:

326 992 302, 326 991 592

Kosmetický salon

Ivana Jedličková, Za Školou 414

kosmetika, vizážistické služby a prodej kosmetiky Alcina

telefon: 606 802 320

Pneuservis, autoservis

Emanuel Fiala, Hlavní 13

pondělí – pátek 8:30 – 17:00

sobota – neděle dle dohody

telefon: 731 036 059

Gastrodeli

U Sokolovny 259

výrobky studené i teplé kuchyně, cukrářské i pekařské

telefon: 326 996 359

objednavky@gastrodeli.cz,
www.gastrodeli.cz

Nakládání s odpadem

Michal Schwägerl

sutě, písky, štěrky, zemina, dřevo
vyklízení, přistavení kontejnerů, odvoz
telefon: 777 435 672, 777 017 068

Advokátní kancelář

Mgr. Stanislav Beran, Dům seniorů, Za Školou 414, 1. patro

telefon: 606 494 811

email: beran-advokat@seznam.cz

SALON LINDA - Stríhání pejsků

Eva Pencová, Na Ostrůvku 292

telefon: 773 079 428

Rehabilitace – masáže

Ivana Drobílková, Dům seniorů, Za Školou 414

LTV cvičení – elektroléčba – mobilizace páteře, reflexní terapie
pondělí – pátek dle objednání
telefon: 603 254 220

Večerka u Honzika

Thao Leová Thanh a Ngoc Nguyen Duc, Hlavní 13

potraviny – drogerie

pondělí – pátek 6:30 – 20:00

sobota – neděle 6:30 – 18:30

Atelier Kučera

Hlavní 560

krejčovské práce, opravy oděvů

úterý – pátek

9:00 – 12:00 14:00 – 17:00

sobota

9:00 – 11:00

Mgr. Eva Valsová,

telefon: 736 536 574

Česká daňová kancelář, s. r. o.

Ing. Luboš Valehrach, MBA, Na Požárech 425

daňové poradenství, vedení účetnictví
telefon: 603 876 540

Dámské kadeřnictví

Hlavní 35

pouze na objednávku

telefon: 723 679 943

Salon Faviola

manikúra, pedikúra, kosmetika, masáže
Za Školou, bývalá pošta

Manikúra, nehtová modeláž

Jirka Kolomazníková

telefon: 604 710 975

Pedikúra, kosmetika

Lenka Fabiánová

telefon: 721 460 199

Masáže

Sophie Dragon

telefon: 723 022 979

Poradce v životních situacích
a hypnoterapeut

Martina Nepimachová

telefon: 703 383 611

Casido, s. r. o.

Floriánské náměstí 413

Prodej jednostranných a oboustranných lepících pásek, technických, stavebních a elektrikářských pásek, plastových sáčků, pytlů, strečových fólií, plastového obalového materiálu za velkoobchodní ceny.

pondělí – pátek 8:30 – 15:00

telefony: 737 242 375-6,

www.casido.cz

Praktický lékař

MUDr. Jiří Ranc, Dům seniorů, Za Školou 414, 1. patro

pondělí 13:00 – 18:00

úterý 7:30 – 14:00

středa 11:00 – 17:00

čtvrtek 7:30 – 14:00

pátek 7:30 – 13:30

telefon: 326 992 361

Pošta Partner a prodejna krmiv

Za Školou 2

pondělí 8:00 – 10:00

úterý 8:00 – 12:00 13:30 – 16:00

středa 8:00 – 12:00 13:30 – 17:00

čtvrtek 8:00 – 12:00 13:30 – 16:00

pátek 8:00 – 12:00 13:30 – 16:00

sobota 9:00 – 11:00 vydávání balíků
a listovních zásilek

telefony: 604 100 302, 737 946 186

Veterinární praxe

MVDr. Jitka Myslivečková, Hlavní 39

pondělí dopoledne: objednaní
pacienti + operace
15:00 – 19:00

úterý dopoledne: objednaní
pacienti + operace

středa 10:00 – 12:00

15:00 – 19:00

čtvrtek 10:00 – 12:00

15:00 – 19:00

pátek dopoledne: objednaní
pacienti + operace
15:00 – 19:00

soboty, neděle a pohotovost po
telefonické domluvě

telefon: 326 992 912, 602 641 294

Knihovna

Skleněná vila, V Ovčárně 87

úterý 15:00 – 17:00

Infozprávy

Služba Infozprávy je určena všem občanům městyse a je zcela zdarma.

Registrace je možná

- osobně na úřadě v úřední hodiny
- přes internet www.infozpravy.cz
- mobilmním telefonem.

Registraci telefonem provedete zasláním SMS

LT mezera číslo popisné na telefonní číslo 735 166 666

Kalendář akcí 2020

pokud podmínky dovolí – všechny změny vyhrazeny – akce označené * budou nejspíše omezeny

den	čas	místo	akce
září 2020			
sobota 5. září	07:00	Floriánské náměstí	výlet autobusem do Frýdlantu (včk)
sobota 5. září	10:15	hřiště Na Polabí	kopaná: Slavoj Lázně Toušeň – FK Radošovice B
sobota 5. září	19:00	nádvoří Skleněné vily	koncert kapely Antikvariát (ÚM, Antikvariát)
sobota 12. září	10:15	hřiště Na Polabí	kopaná: Slavoj Lázně Toušeň – SK Husinec - Řež
sobota 19. září	18:00	nádvoří Skleněné vily	koncert kapely Petra Konička
neděle 20. září	11-19	Skleněná vila	Bali den – jednodenní festival s představením balijské kultury (přednáška, balijské jídlo, káva, tanec, prodejní výstava..)
sobota 26. září	10:15	hřiště Na Polabí	kopaná: Slavoj Lázně Toušeň – SK Úvaly B
středa 30. září	18:00	Skleněná vila	zasedání zastupitelstva městyse (úřad městyse)
říjen 2020			
pátek 2. října	14-22	Skleněná vila	volby do zastupitelstva Středočeského kraje (ÚM)
sobota 3. října	08-14	Skleněná vila	volby do zastupitelstva Středočeského kraje (ÚM)
neděle 4. října	07:00	Floriánské náměstí	Lázeňský pobyt s výlety ve Františkových lázních (4.-10.10.) (včk)
sobota 10. října	10:15	hřiště Na Polabí	kopaná: Slavoj Lázně Toušeň – TJ Spartak Čelákovice
sobota 24. října	08:00-12:00	Floriánské náměstí	svoz velkoobjemového odpadu (ÚM)
sobota 24. října	10:15	hřiště Na Polabí	kopaná: Slavoj Lázně Toušeň – TJ Sokol Dřevčice *
středa 28. října	15:00	pomník padlých	pietní vzpomínka (ÚM)
listopad 2020			
sobota 7. listopadu	08:00-08:30	Floriánské náměstí	svoz nebezpečného odpadu (ÚM)
sobota 14. listopadu	14:00	sokolovna	valné sedění Obce baráčníků (OB) *
sobota 14. listopadu	20:00	sokolovna	posvícenské Martinské posezení (T.J. Sokol) *
sobota 28. listopadu	19:00	sokolovna	Bluesbadger festival *
neděle 29. listopadu	17:00	Floriánské náměstí	rozsvícení vánočního stromu (ÚM + ZŠ) *
prosinec 2020			
sobota 5. prosince	14:00	sokolovna	mikulášská nadílka (T.J. Sokol + DSLT) *
neděle 13. prosince	18:00		svátek světel – sv. Lucie (včk) *
	14:00	Slatinné lázně	setkání seniorů (ÚM) *
sobota 19. prosince	10:00	Malé Malvíny	předvánoční koupání otužilců (Sport-LaV) *
		Skleněná vila	předvánoční posezení (včk + kk + ÚM) *
čtvrtek 24. prosince	21:00	Kostel sv. Floriána	půlnoční mše (celebruje R.D. Mgr. P. Josef Hurt) *
čtvrtek 31. prosince	23:55 - 0:15	Floriánské náměstí	sousedské novoroční pozdravení každého s každým, kdo rád přijde

Elektronickou podobu kalendáře akcí naleznete na <http://florian.ma.zausima.cz>.

